

Kossuth Lajos követté választása 1847-ben. Egykoru kőrajz a Fővárosi Múzeumban.

Kossuth Lajos lesz követünk . . .!

Az utolsó rendi és az első népképviseleti választások.

1847-ben volt a régi rendi országgyűlések utolsó követ-választása. Ez az 1847/48-i pozsonyi országgyűlés alkotta meg az 1848. évi III. törvénycikket s ebben az országgyűlési képviselőkre vonatkozólag a *népképviseleti* rendszert, amelynek alapján állunk mai napig. Ezután ült össze a pesti országgyűlés. Mindkét országgyűlésen már *Kossuth Lajosé* volt a vezető szerep. Kossuthot valóban a nép küldte az ország házába az első helyen említett választáson is, amely még a régi rendiség alapján ment végbe, de eladdig soha nem látott külsőségek között.

Kossuth Lajos csillaga merész ivben futott fel az égen azóta, hogy 1832-ben megjelent az országgyűlésen. Az ő *nevéhez fűződik országgyűléseink sajtó-nyilvánossága*. Börtönben kellett szenvednie e merész reformért. Amikor innen kikerült, megalapította a *Pesti Hírlapot* s ezzel megvetette modern hírlapalapításunk alapját. Negyedfélévig vezette e lapot, az elébe gördített akadályok hatása alatt azonban meg kellett válnia tőle. Új lap alapítására nem kapott engedélyt. Ekkor Pest vármegyében találta meg azt az archimedesi pontot, honnan megmozgassa a világot. Már az egész ország népe Kossuth felé tekintett, aki mögött ott állt nem annyira a megye, mint inkább az országos ellenzék. Így választotta meg Pest vármegye az 1847-re összehívott országgyűlésre követül Kossuthot, „a zemplényi fiskálist.”

Az országos ellenzék vezére akkor *Batthyány Lajos* gróf volt, a későbbi vértanu miniszterelnök; főkortese pedig egy rendkívül mozgékony fiatalember, aki, mint öreg ur még élénk emlékezetünkben van: *Podmaniczky Frigyes*

báró. Podmaniczky rendkívül büszke volt e választásra, amelyet naplójában részletesen leír. Ezen indulunk el mi is.

Batthyány Lajos feltétlenül szükségesnek ítélte, hogy Kossuth bekerüljön a parlamentbe, egyfelől nagyszerű képességei miatt, másfelől azért, nehogy Kossuth Pesten, mint néptribun álljon olyan mozgalom élére, amely a Pozsonyban ülésező országgyűlés munkáját meggyengíti. Batthyáynak azonban Kossuth-pártolásában meg kellett győznie mágnástársait, akik eleinte Kossuth részéről saját osztályuk ellen intézett „orvtámadást” sejtettek. A jelölő értekezlet *Ráday Gedeon* grófnak Szép-utca 3. szám alatt lévő lakásán volt, a mai napig meglévő elsőemeleti gyönyörű oszlopos teremben. Itt a kiváló *Teleki László gróf* lelkesen nyilatkozott Kossuth mellett. Az ő állásfoglalása esetben azonban csak elméleti jelentőségű volt, mert ő — írja Podmaniczky — „nem ismerte az alantasabb viszonyokat . . . azon osztályát az emberiségnek, amelynek megnyerésére egy követválasztásnál feltétlenül szükség van; ő a szalon és parlament embere volt, de nem a kortestanyáké.” A választási mozgalmat nem is ő, hanem *Ráday Gedeon* gróf és barátai szervezték meg, akik rendelkeztek *Aporkával*, e kor leghiresebb kortesével.

Podmaniczky a váci járást dolgozta meg. Ehhez külön ruha kellett, amely valóban különbözik ama hosszú felöltőből, cilinderből, pepita nadrágból és esernyőből álló szimfóniától, amelyben a későbbi Közmunkatanács-elnök szemünk előtt megjelenik. A bárói kortesruha cifra szűrőből, pitykés dalmányból, mellényből, lovaglónadrágból, da-